

Mocniny s přirozeným exponentem

Pracovní list

Mgr. Renáta Rellová

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Výukový materiál zpracován v rámci projektu
EU peníze školám**

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Renáta Rellová.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní
ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání
pedagogických pracovníků (NÚV).*

- Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0229
- Šablona: III/2
- Č. materiálu: VY_32_INOVACE_60
- Datum vytvoření: 2. 8. 2013
- Ročník: 1. ročník SOŠ
- Předmět: Matematika
- Vzdělávací oblast: Základní poznatky z matematiky
- Tematická oblast: Mocniny s přirozeným exponentem
– pracovní list

Anotace: Žák 1. ročníku si procvičí počítání mocnin s přirozeným exponentem, využití vzorečků a rozklad čísla na součin prvočinitelů.

1) Jak je definována mocnina s přirozeným exponentem?

2) Vypočtěte:

a) $3^2 =$

b) $(-2)^4 =$

c) $0,1^3 =$

d) $-(-2)^3 =$

e) $-5^1 =$

f) $-1^{13} =$

g) $(-3)^1 =$

h) $2^3 =$

i) $-3^2 =$

j) $(-0,6)^2 =$

k) $-1^{16} =$

l) $0,4^3 =$

m) $-2^3 =$

n) $(-1)^{15} =$

o) $12^1 =$

p) $(-3)^2 =$

q) $-2^4 =$

r) $(-1)^{12} =$

s) $0^{17} =$

t) $(-3)^3 =$

u) $2^5 =$

v) $-0,3^4 =$

w) $(-2)^5 =$

x) $-(-3)^2 =$

3) Seřadte od nejmenšího k největšímu:

$-3^2, 2^3, (-1)^4, -2^2, 0^5, (-3)^3, 2^2, (-3)^2, -1^4, 3^3, (-2)^3, 5^1$

4) Vypočtěte:

a) $-[-2^2 + (-2)^4 - (-3)^2]^2 =$

b) $(-6)^2 - 2^4 + (-3)^3 - 1^5 =$

c) $-1^4 \cdot (-3)^3 - 2^1 \cdot (-2)^4 =$

5) Zapište následující čísla jako součin prvočísel.

a) 200 =

b) 504 =

c) 378 =

d) 825 =

e) 4 032 =

f) 2 280 =

6) Vyjádřete ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ a $n \in \mathbb{N}$, následující čísla:

a) 12 300 000 =

b) 3 200 · 20 =

c) $(2,1 \cdot 10^4) \cdot 5 =$

d) $(1,25 \cdot 10^3) \cdot (4,1 \cdot 10^4) =$

7) Dané výrazy vyjádřete jako mocniny se základem 2 nebo 3 a bez použití kalkulačky vypočtete:

$$\text{a) } \frac{(2^{10} \cdot 3)^2}{2 \cdot 3^{13}} \cdot \left(\frac{81}{64}\right)^3 =$$

$$\text{b) } \frac{9^5 \cdot 2^7}{27^2 \cdot 96} : \frac{6^3}{36} =$$

8) Vypočtete:

$$\text{a) } \left[\left(\frac{1}{3}\right)^2\right]^3 \cdot \left(\frac{3}{2}\right)^3 =$$

$$\text{b) } \frac{|(-3)^3|}{-|-3|^3} =$$

$$\text{c) } \frac{(1-|-2|)^5}{(1-|2|)^3} =$$

$$\text{d) } \frac{(2^2-|-5|)^{20}}{(-2)^3 \cdot (-5)^2} =$$

9) Určete, která z následujících čísel jsou kladná a která záporná:

$$(-0,5)^{15}, (-3)^{30}, \left(-\frac{1}{5}\right)^{24}, (-|-1|)^{89}, 0^{63}, (-2)^{19} \cdot 2^3, \frac{(-1)^5}{-1}.$$

10) Upravte:

$$\text{a) } \frac{2(xy)^3}{5x^2y} \cdot \frac{(5x^3y^2)^2}{x^5y^3} =$$

$$\text{b) } \frac{3x^2y^5}{2xy^3} \cdot \left(\frac{x^3y^2}{x^2y}\right)^2 =$$

$$\text{c) } \frac{2a^5b^3}{(2a^2b)^2} : \left(\frac{a^2b}{2ab}\right)^3 =$$

$$\text{d) } \frac{(ab)^2}{b} : \left(\frac{1}{a}\right)^3 =$$

1) Jak je definována mocnina s přirozeným exponentem?

$$\text{pro } a \in \mathbb{R}, n \in \mathbb{N} \text{ je } a^n = \underbrace{a \cdot a \cdot \dots \cdot a}_{n\text{-krát}}$$

2) Vypočtěte:

a) $3^2 = 9$

i) $-3^2 = -9$

q) $-2^4 = -16$

b) $(-2)^4 = 16$

j) $(-0,6)^2 = 0,36$

r) $(-1)^{12} = 1$

c) $0,1^3 = 0,001$

k) $-1^{16} = -1$

s) $0^{17} = 0$

d) $-(-2)^3 = 8$

l) $0,4^3 = 0,064$

t) $(-3)^3 = -27$

e) $-5^1 = -5$

m) $-2^3 = -8$

u) $2^5 = 32$

f) $-1^{13} = -1$

n) $(-1)^{15} = -1$

v) $-0,3^4 = -0,0081$

g) $(-3)^1 = -3$

o) $12^1 = 12$

w) $(-2)^5 = -32$

h) $2^3 = 8$

p) $(-3)^2 = 9$

x) $-(-3)^2 = -9$

3) Seřadte od nejmenšího k největšímu:

$$-3^2, 2^3, (-1)^4, -2^2, 0^5, (-3)^3, 2^2, (-3)^2, -1^4, 3^3, (-2)^3, 5^1$$

$$(-3)^3, -3^2, (-2)^3, -2^2, -1^4, 0^5, (-1)^4, 2^2, 5^1, 2^3, (-3)^2, 3^3$$

4) Vypočtěte:

a) $-[-2^2 + (-2)^4 - (-3)^2]^2 = -9$

b) $(-6)^2 - 2^4 + (-3)^3 - 1^5 = -8$

c) $-1^4 \cdot (-3)^3 - 2^1 \cdot (-2)^4 = -5$

5) Zapište následující čísla jako součin prvočísel.

a) $200 = 2^3 \cdot 5^2$

d) $825 = 3 \cdot 5^2 \cdot 11$

b) $504 = 2^3 \cdot 3^2 \cdot 7$

e) $4\,032 = 2^6 \cdot 3^2 \cdot 7$

c) $378 = 2 \cdot 3^3 \cdot 7$

f) $2\,280 = 2^3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 19$

6) Vyjádřete ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ a $n \in \mathbb{N}$, následující čísla:

a) $12\,300\,000 = 1,23 \cdot 10^7$

c) $(2,1 \cdot 10^4) \cdot 5 = 1,05 \cdot 10^5$

b) $3\,200 \cdot 20 = 6,4 \cdot 10^4$

$$d) (1,25 \cdot 10^3) \cdot (4,1 \cdot 10^4) = 5,125 \cdot 10^5$$

7) Dané výrazy vyjádřete jako mocniny se základem 2 nebo 3 a bez použití kalkulačky vypočtete:

$$a) \frac{(2^{10} \cdot 3)^2}{2 \cdot 3^{13}} \cdot \left(\frac{81}{64}\right)^3 = 6$$

$$b) \frac{9^5 \cdot 2^7}{27^2 \cdot 96} : \frac{6^3}{36} = 18$$

8) Vypočtete:

$$a) \left[\left(\frac{1}{3}\right)^2\right]^3 \cdot \left(\frac{3}{2}\right)^3 = \frac{1}{216}$$

$$b) \frac{|(-3)^3|}{-|-3|^3} = -1$$

$$c) \frac{(1-|-2|)^5}{(1-|2|)^3} = 1$$

$$d) \frac{(2^2-|-5|)^{20}}{(-2)^3 \cdot (-5)^2} = -\frac{1}{200}$$

9) Určete, která z následujících čísel jsou kladná a která záporná:

$$(-0,5)^{15}, (-3)^{30}, \left(-\frac{1}{5}\right)^{24}, (|-1|)^{89}, 0^{63}, (-2)^{19} \cdot 2^3, \frac{(-1)^5}{-1}.$$

$$\text{Záporná: } (-0,5)^{15}, (|-1|)^{89}, (-2)^{19} \cdot 2^3$$

$$\text{Kladná: } (-3)^{30}, \left(-\frac{1}{5}\right)^{24}, \frac{(-1)^5}{-1}$$

10) Upravte:

$$\text{a) } \frac{2(xy)^3}{5x^2y} \cdot \frac{(5x^3y^2)^2}{x^5y^3} = 10x^2y^3$$

$$\text{b) } \frac{3x^2y^5}{2xy^3} \cdot \left(\frac{x^3y^2}{x^2y}\right)^2 = \frac{3}{2}x^3y^4$$

$$\text{c) } \frac{2a^5b^3}{(2a^2b)^2} : \left(\frac{a^2b}{2ab}\right)^3 = \frac{4b}{a^2}$$

$$\text{d) } \frac{(ab)^2}{b} : \left(\frac{1}{a}\right)^3 = a^5b$$

Použitá literatura a zdroje

- Calda, E.: Matematika pro netechnické obory SOŠ a SOU, 1. díl. Praha: Prometheus 2003, 1. vydání, 213 s., ISBN 80-7196-020-9
- Archiv autora